

Als abonnee heeft u toegang tot alle journalistiek op Volkskrant.nl en in de Volkskrant app.

LOG IN ALS ABONNEE

ABONNEREN
VANAF 1,90 PER WEEK

NIEUWS

de Volkskrant

Door de opmars van energie-efficiënte led-verlichting krijgt de Europese hemel 's nachts een steeds blauwer aanschijn. Voor nachtdieren is dat blauwe licht een probleem: zij worden er sterker door verstoord dan door het gelige licht van vroeger.

Maartje Bakker 15 september 2022, 07:08

LEESTIPS

Live

Editie

Net binnen

Zoeken

Rubrieken

gemiddelde mens".

Koop los

[Neem op proef](#)

Bij de therapeut: 'Heeft hij niet alleen
maar spijt omdat ik hem heb betrappt?'

Koop los

[Neem op proef](#)

Aangeboden door Kiosk.nl

Blauw licht schijnt op het raceparcours in Southwell, Engeland. Beeld Getty Images

In een studie die woensdag verscheen in *Science Advances* vergelijken wetenschappers van de Universiteit van Exeter, Groot-Brittannië, verschillende foto's van een nachtelijk Europa met elkaar: een deel werd vóór 2013 geschoten, een deel juist ná 2013. Het zijn foto's die astronauten hebben gemaakt met een digitale camera terwijl ze aan boord van het Internationaal Ruimtestation (ISS) waren. Volgens de onderzoekers geven die de kleuren beter weer dan satellietfoto's die tot nu toe werden gebruikt voor dit soort studies.

De foto's van de astronauten tonen een duidelijke verschuiving aan: in latere jaren zijn er meer blauwtinten te zien. Dat komt doordat natriumlampen, die bekend staan om het oranje licht dat ze verspreiden en die ook in Nederland veel werden gebruikt voor straatverlichting, steeds vaker worden vervangen door led-lampen met een blauwer licht. Vooral in Italië, Roemenië, Ierland en het Verenigd Koninkrijk is de verandering opvallend.

Juist blauw licht heeft een sterke invloed op nachtdieren, zo is gebleken uit eerdere studies. Omdat de nachtelijke hemel van zichzelf al een blauwe gloed heeft, zijn de ogen van dieren die 's nachts actief zijn extra gevoelig voor licht in dit gedeelte van het spectrum. Bosmuizen en de meeste soorten vleermuizen doen er bijvoorbeeld alles aan om ervan weg te blijven: ze willen niet in het licht komen, want dan worden ze misschien opgegeten. Zo kan kunstlicht ertoe leiden dat natuurgebieden ontoegankelijk worden voor deze dieren.

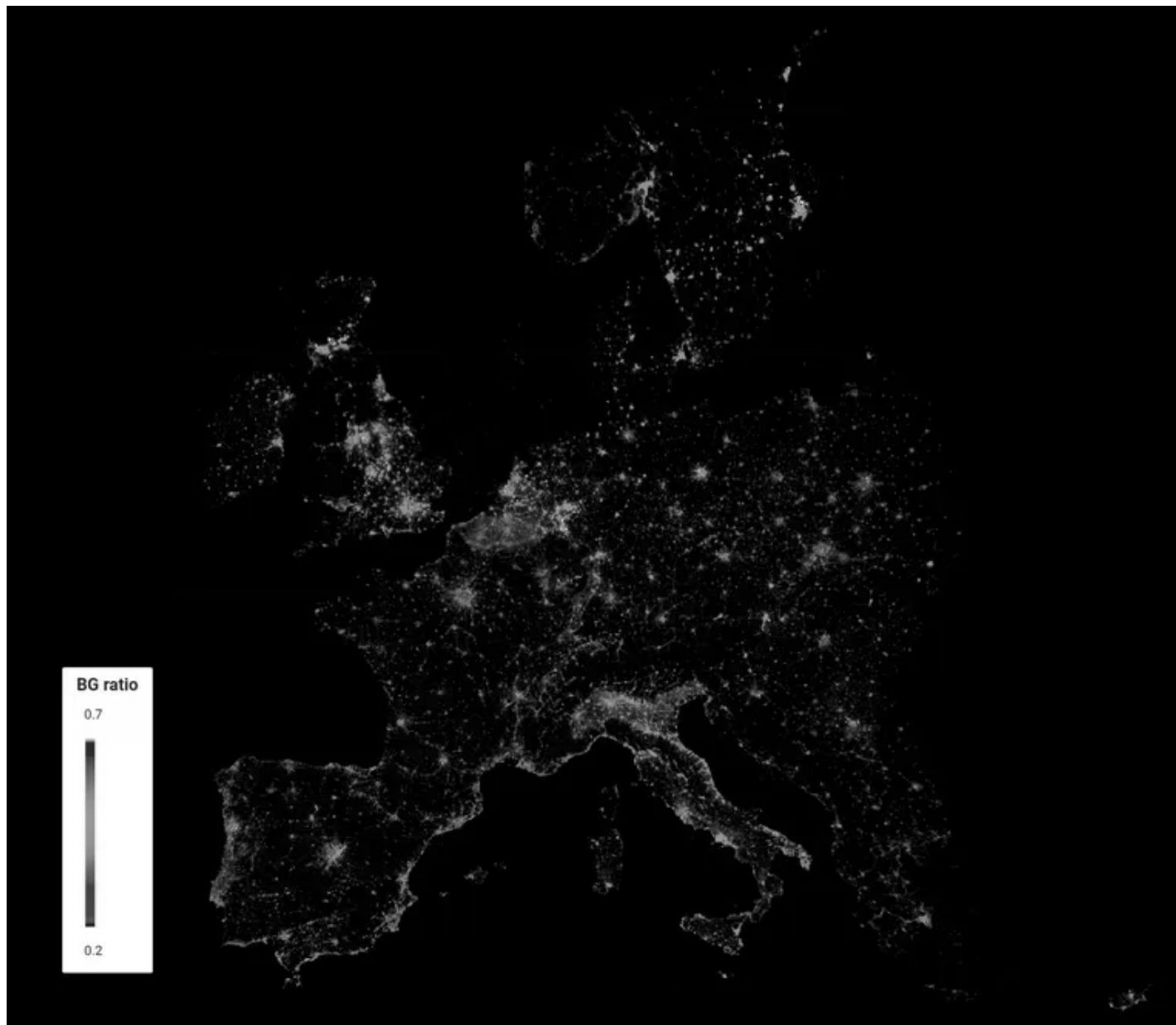

Van de andere kant zijn er ook nachtvlinders en andere insecten die sterk worden aangetrokken door blauw. Ze blijven maar rond het kunstlicht cirkelen, en laat dat nou niet een plek zijn waar het gemiddelde insect zijn eten vindt. Bovendien zijn ze daar een gemakkelijke prooi voor insecteneters. Er zijn bedrijven die hier inmiddels slim op inspelen met insectvriendelijke buitenlampen, maar die zijn nog niet wijdverspreid.

In het artikel in *Science Advances*, met als hoofdauteur de Spaanse astrofysicus Alejandro Sánchez de Miguel, staat daarnaast dat de mens zelf last kan hebben van het led-licht, vooral doordat de zichtbaarheid van de sterren minder wordt. De auteurs spreken hun zorg uit dat mensen minder besef krijgen van de ‘natuur’ en van hun plek in het universum.

Kamiel Spoelstra, dierecoloog bij het Nederlands Instituut voor Ecologie, spreekt van een ‘belangrijke studie’. ‘Uit eerdere onderzoeken met satellietbeelden leek het soms alsof de lichtvervuiling in sommige delen van Europa was afgenomen’, zegt hij. ‘Nu zie je dat de camera’s van die satellieten gewoon niet gevoelig waren voor licht aan de blauwe kant van het spectrum. Deze foto’s met een spiegelreflexcamera geven een veel beter beeld.’

Daarmee is ook beter in te schatten hoeveel hinder dieren ondervinden van de niet-aflatende pogingen van de mens om de duisternis te verdrijven.

Kleur van het nachtelijke licht in Europa voor 2013. Beeld Alejandro Sánchez de Miguel

Lees ook

Nee, het blauwe licht van uw scherm is niet wat u wakker houdt

Ons kunstlicht ontregelt de biologische klok van dieren. Wat voor kans hebben vleermuizen dan nog?

Zonder verlichting lopen we in zeven sloten tegelijk. Maar wie bepaalt welk licht waar in de stad brandt?

LEESTIPS

Actrice Eva van der Gucht "Ik ben dramatischer en intenser dan de gemiddelde mens".

Koop los

[Neem op proef](#)

Bij de therapeut: 'Heeft hij niet alleen maar spijt omdat ik hem heb betrappt?'

Koop los

[Neem op proef](#)

Lees het inspirerende interview met Staatssecretaris Gunay Uslu over wat haar drijft

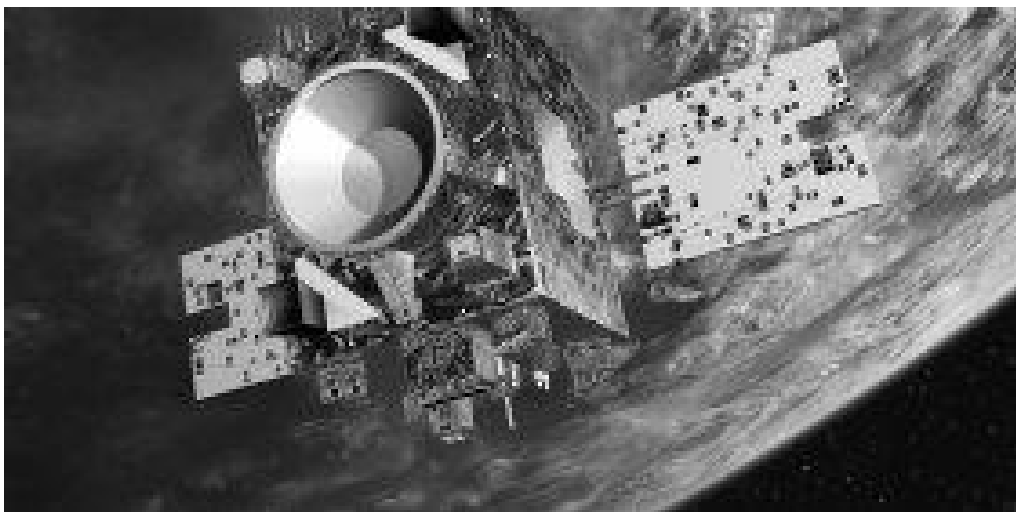
Koop los

[Neem op proef](#)

Aangeboden door Kiosk.nl

Wetenschap

Beroemd val-experiment Simon Stevin is na vijf eeuwen herhaald

tie van Zwitserland Toerisme

rgiek op avontuur in Zwitserland: z gen en lekker eten en drinken

NIEUWS

MEER >

Oekraïne wil zwaardere wapens van het Westen,
en wel deze

Shell-topman Ben van Beurden per 1 januari
weg, Wael Sawan volgt hem op

Live: 'Waterpeil bij overstroomde rivier Kryvyi
Rih gezakt' • Von der Leyen spreekt Zelensky in
Kyiv

Humboldt Forum in Berlijn tekent voor
'grootste teruggave van roofkunst in de
geschiedenis'

Xi Jinping en Poetin schudden elkaar vandaag de hand: samen optrekken tegen het Westen

Nachtelijk Europa wordt steeds blauwer, en daar heeft de natuur last van

Val uit raam of sjamanistisch paddengif: reeks Russische zakenmannen sterft mysterieuze dood

Studieschulden lopen stevig op, 300 duizend mensen moeten meer dan 30.000 euro terugbetalen

Ook energiebedrijven weten niet hoe huishoudens de rekening moeten betalen

Patagonia-oprichter steekt zijn vermogen in een fonds voor klimaat en natuur

COLUMN

CASPER ALBERS

Voor écht groen
beleid dient
zichtbaarheid van je
acties niet een

Live

Editie

Net binnen

Zoeken

Rubrieken

NIEUWS

Miljardenboete voor Google wegens machtsmisbruik is terecht, oordeelt Europese rechter

BEST GELEZEN

MEER >

1 Sywert van Lienden besprak al vroeg hoe hij 'gillend rijk' zou worden, blijkt uit opnamen

2 Oekraïne wil zwaardere wapens van het Westen, en wel deze

4 Val uit raam of sjamanistisch paddengif: reeks
Russische zakenmannen sterft mysterieuze dood

5 Live: 388 dorpen en steden bevrijd door Oekraïens
tegenoffensief, zegt Oekraïense onderminister

MEER WETENSCHAP

orders

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

V
Live

Editie

Net binnen

Zoeken

Rubrieken

[Contact met de klantenservice](#)

[Privacystatement](#)

[Abonnementsvoorwaarden](#)

[Gebruiksvoorwaarden](#)

[Cookiebeleid](#)

[Privacy-instellingen](#)

[Auteursrecht](#)

[Colofon](#)

Service

[Klantenservice](#)

[Mijn account](#)

[Vakantieservice](#)

[Adverteren](#)

[Losse verkoop](#)

Meer de Volkskrant

[Abonneren](#)

[Nieuwsbrieven](#)

[Digitale krant](#)

[Webwinkel](#)

[Puzzels](#)

[RSS-feeds](#)

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Android apps](#)

Editie

Net binnen

Zoeken

Rubrieken

iOS apps

Navigeer

Columnisten

Recensies

De Volkskeuken

Archief

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@volkskrant.nl.

© 2022 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden